

Datum: 2025-09-29
Diarienummer: KN2025/01503

Remissvar Krafringen Energi AB

Förordningsförslag KN2025/01503 Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet.

Krafringen Energi AB (nedan Krafringen Energi) tackar för möjligheten att lämna synpunkter på promemorian *Statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet*. Politiska initiativ likt detta kommer spela en avgörande roll för att på ett skyndsamt sätt få till mer balanskraft och tillika stärka regionens försörjningstrygghet.

Krafringen Energi är ett regionalt energibolag med verksamhet i landets södra delar med ett stort fokus på hållbar energiproduktion. Vi är en viktig aktör i regionens energisystem – vår fjärrvärme levereras till ca 9 000 kunder samtidigt som verksamhetens slutkundförsäljning av el når ca 145 000 kunder årligen.

Den största delen av vår energi produceras av skogsflis och RT-flis, restprodukter som uppstår i skogs- respektive byggindustrin. I september år 2025 påbörjades byggnationen av Krafringens nya kraftvärmeverk i Örtofta, Skåne, bredvid det befintliga verket. Verket kommer stå färdigt år 2028 och kommer drivas med fasta biobränslen, vilket ytterligare förstärker vår roll i den svenska energiomställningen. Satsningen på 2,4 miljarder är den största investeringen i Skånes energiproduktion det senaste decenniet och befäster Krafringens betydelse för regionens försörjningstrygghet och klimatmål.

Sammanfattning

Krafringen Energi välkomnar regeringens initiativ att införa ett statligt stöd för att stärka leveranssäkerheten i elsystemet. Vi ser positivt på att stödet riktas mot investeringar i biokraftvärme, gasturbiner med förnybara bränslen samt lagringslösningar – teknikområden som ligger i linje med våra strategiska satsningar.

Vi välkomnar även att anslaget till Kraftlyftet förstärkts till 2,7 miljarder kronor i budgetpropositionen för 2026. För att möta det förväntade elbehovet om 300 TWh till år 2045 krävs en omfattande utbyggnad av planerbar och fossilfri kraftproduktion. Det är därför avgörande att stödet utformas utifrån ett teknikneutralt systemperspektiv, där olika lösningar för planerbar elproduktion ges likvärdiga förutsättningar.

Fjärr- och kraftvärme har historiskt varit en nyckelkomponent i den gröna omställningen och bidrar fortsatt till ett robust, flexibelt och resurseffektivt energisystem. Tekniken möjliggör elproduktion under höglasttimmar, tillhandahåller systemtjänster och minskar eleffektuttaget för uppvärmning. Genom att tillvarata restprodukter från skogsindustrin bidrar kraftvärmens till minskade utsläpp och ökad försörjningstrygghet.

Krafringen Energi AB

org.nr 556100-9852

Box 25, 221 00 Lund

Miljöcertifierat enligt ISO 14001

 krafringen.se

 020-32 61 00

 info@krafringen.se

Vi ser behov av justeringar i förslaget för att säkerställa att stödet får önskad effekt och vill särskilt lyfta följande punkter:

Sid 2/6

- **Stödberättigande för RT-flis och ÅVC-grot:** För att främja cirkulär resursanvändning bör anläggningar som använder dessa bränslen omfattas av stödet, under förutsättning att hållbarhetskriterierna uppfylls.
- **Strukturell motsättning i stöd villkoren:** Kravet på detaljerad kostnadsförteckning i ansökan är inte förenligt med att projekt inte får påbörjas innan ansökan lämnas in.
- **Stödet bör kopplas till faktiska kostnader:** Stöd bör utgå för verifierbara kostnader som uppstår under projektets gång, inte baseras på tidpunkten för investeringsbeslutet.
- **Likabehandling av pågående projekt:** Projekt som redan är igång och uppfyller tekniska och klimatomfattiga kriterier bör inte uteslutas – detta strider mot principer om konkurrensneutralitet och likabehandling.
- **Utökat stöd för regioner med effektunderskott:** Nuvarande stödnivåer är otillräckliga för att möjliggöra snabb utbyggnad av större kraftvärmeblock i särskilt utsatta regioner.
- **Konkurrensneutralitet mellan kraftslag:** Kraftvärme bör ges likvärdiga förutsättningar som kärnkraft vad gäller statligt stöd, prissäkringsavtal och riskdelning.
- **Tydlighet om stödbelopp:** Förordningen bör kompletteras med vägledning om hur stödbelopp per projekt fastställs och vilka parametrar som ligger till grund för bedömningen.

Kraftringen Energi instämmer med Energiföretagens remissvar, men vill särskilt betona vikten av att det föreslagna stödet utformas så att redan pågående kraftvärmeinvesteringar inte utesluts från stödberättigande. Enligt Kraftringens tolkning av förslaget finns inget i regelverket som hindrar en sådan ordning. Det är av stor betydelse att stödmekanismen inte utesluter projekt som, i god tro och i linje med statens energipolitiska ambitioner, påbörjats efter att stödet aviserades men innan dess formella ikraftträdande. En inkluderande utformning är avgörande för att säkerställa rättvisa, förutsebarhet och effektivt resursutnyttjande i omställningen av energisystemet.

Kraftringen Energi AB

org.nr 556100-9852

Box 25, 221 00 Lund

Miljöcertifierat enligt ISO 14001

 kraftringen.se

 020-32 61 00

 info@kraftringen.se

1. Stöd villkor

Stödets inriktning och teknikval

Sid 3/6

Kraftringen tillstyrker förslaget att det statliga stödet riktas mot högeffektiv biokraftvärmeproduktion samt lagringslösningar kopplade till förnybar elproduktion. Vi bedömer att det föreligger goda tekniska och infrastrukturella förutsättningar för en utbyggnad av kraftvärme, särskilt i södra Sverige där fjärrvärmenäten är väl etablerade.

Utöver den planerbara elproduktion som kraftvärme tillför elsystemet, bör även fjärrvärmens bidrag till reducerat eleffektuttag lyftas fram som en väsentlig systemnytta. Exempelvis hade eleffektuttaget i Lund under höglasttimmen varit cirka 60 procent högre i frånvaro av fjärrvärme.

Trots kraftvärmens strategiska betydelse utgjorde den endast 42 procent av fjärrvärmeproduktionen i Sverige under 2023. Energimyndighetens strategi (ER 2023:27) identifierar en samhällsekonomiskt motiverad utbyggnadspotential om 800–1 800 MW, vilken inte realiseras till följd av att kraftvärmens inte ersätts fullt ut för sina systemnyttor. Kombinationen av låga elpriser och höga biobränslepriser har ytterligare försvagat incitamenten för investeringar, vilket understryker behovet av ett riktat stöd.

Kraftringens planerade investering om 2,4 miljarder kronor i ett nytt kraftvärmeverk i Örtofta är ett konkret exempel på hur stödet kan bidra till omställningen. Anläggningen beräknas tillföra cirka 25 MW fossilfri el och 75–95 MW fjärrvärme. Investeringen möjliggör även en utfasning av äldre elbaserade produktionsanläggningar, vilket förväntas minska eleffektbehovet med cirka 15 MW.

Förutsättningar för stöd

Kraftringen tillstyrker att det föreslagna stödet prioriterar investeringar i geografiska områden med ansträngd effektbalans. Södra Sverige, med Skåne som särskilt utsatt region, utgör ett tydligt exempel på var sådana insatser är mest angelägna.

Bolaget är en aktiv part i Skånes Effektkommission och bedriver ett målinriktat arbete för att öka eleffekt täckningsgraden under höglasttimmar. Detta är ett strategiskt viktigt mål för att stärka energisystemets motståndskraft och långsiktiga försörjningstrygghet i regionen.

Hänvisning till lag (2010:598) om hållbarhetskriterier

Kraftringen står bakom Energiföretagens förslag om att i 8 § i den aktuella förordningen bör innehålla en uttrycklig hänvisning till hela 3 § i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för vissa bränslen. En sådan tydlig hänvisning minskar risken för rättsosäkerhet och tolkningsutrymme vid tillämpning.

Vi rekommenderar att definitioner och krav i förordningen harmoniseras fullt ut med nämnda lag. Alternativt bör förordningen enbart hänvisa till lagen (2010:598) för att säkerställa en enhetlig och rättssäker reglering.

Stöd bör ges till kraftvärmeanläggningar med RT-flis

I promemorian anges att stöd inte får lämnas till anläggningar som använder avfall, såvida detta inte uteslutande består av biomassa. Likt Energiföretagen anser Kraftringen att det är nödvändigt att förtydliga innebörden av begreppet *”helt består av biomassa”*, då vissa bränslen – såsom returträ – trots sin träbaserade natur kan innehålla mindre mängder färg-, lim- eller plastrester. Detsamma gäller kommunalt trädgårdsavfall (s.k. ÅVC-grot), som i praktiken kan innehålla spår av plastpåsar eller liknande material. Att utesluta RT-flis och ÅVC-grot från stödberättigande riskerar att motverka principerna om cirkulär resursanvändning och kan leda till ökade koldioxidutsläpp, vilket strider mot de övergripande klimatpolitiska målsättningarna.

Mot denna bakgrund instämmer Kraftringen med Energiföretagens förslag om att stödberättigande bör kunna baseras på den förnybara andelen i bränslet. En sådan modell är

Kraftringen Energi AB

org.nr 556100-9852

Box 25, 221 00 Lund

Miljöcertifierat enligt ISO 14001

 kraftringen.se

 020-32 61 00

 info@kraftringen.se

förenlig med artikel 41 i gruppundantagsförordningen (EU) nr 651/2014. Givet att det fossila inslaget i returträ är marginellt, bör användningen av sådant bränsle anses förenligt med syftet bakom stödet.

Sid 4/6

2. Tidsgräns för stödberättigade projekt

Kraftringen ifrågasätter starkt att det föreslagna stödet enligt promemorian endast omfattar investeringar som påbörjas efter att ansökan om stöd har lämnats in, det vill säga tidigast från den 1 januari 2026, och som färdigställs senast den 1 januari 2030. Med beaktande av att det i genomsnitt tar 6–8 år att planera, tillståndspröva, upphandla och uppföra en kraftvärmeanläggning, innebär den föreslagna tidsgränsen en risk för att relevanta projekt utesluts från stödberättigande. Den nuvarande utformningen riskerar därmed att otillbörligt gynna vissa aktörer inom energisektorn, samtidigt som andra missgynnas.

Enligt 12 § i författningsförslaget som återges i promemorian ska en ansökan om stöd innehålla en *"förteckning över kostnaderna och hur stor andel av åtgärden som stöd söks för"*. Vidare anges i kapitel 4, sidan 12, att *"stöd kan endast lämnas till investeringar som påbörjas efter det att ansökan om stöd lämnas in"*.

Kraftringen vill härmed invända mot dessa formuleringar, då det i praktiken inte är möjligt att upprätta en fullständig och tillförlitlig kostnadsförteckning innan ett kraftvärmeverk har genomgått planeringsfas, tillståndsprövning samt offentlig upphandling. Dessa moment är komplexa, tidskrävande och kan sträcka sig över flera år, med ackumulerade kostnader uppgående till flera hundra miljoner kronor.

Det uppstår därmed en strukturell motsättning i regelverket: å ena sidan krävs en detaljerad kostnadsförteckning för att stöd ska kunna beviljas, å andra sidan får investeringar inte ha påbörjats innan ansökan lämnas in. Detta innebär att stödsökanden inte kan uppfylla kraven för stöd utan att först ha fattat investeringsbeslut, vilket samtidigt diskvalificerar projektet från stöd. Denna ordning utgör ett moment 22-likt förhållande som riskerar att kraftigt begränsa stödets praktiska tillämpbarhet.

Det är av särskild betydelse att beakta att kostnaderna för en investering, av den omfattning som ett kraftvärmeverk innebär, uppstår successivt under hela projektets genomförande. Utgifter och därmed behovet av ekonomiskt stöd aktualiseras löpande efter att projektet har beslutats och upphandlats, vilket innefattar ett flertal kontrakt som i vissa fall omfattas av upphandlingslagstiftning såsom LOU eller LUF. **Därmed bör stödets konstruktion knytas till faktiska och verifierbara kostnader som faktureras efter tilldelning av kontrakt och i takt med att arbeten faktiskt utförs, snarare än till tidpunkten för investeringsbeslutet. En sådan utformning skulle bättre spegla projektens ekonomiska verklighet och möjliggöra en mer rättvis och ändamålsenlig tillämpning av stödreglerna.**

Att utesluta projekt som redan är igång och som uppfyller samtliga tekniska och klimatomfattiga kriterier torde inte vara förenligt med vare sig konkurrensrättsliga principer eller offentlighetsprinciper. Ett sådant krav framstår som oproportionerligt och syftet med begränsningen kan uppnås genom mindre statiska och mer flexibla regler.

Det bör även framhållas att Kraftringen har varit en aktiv part i utformningen av stödet och har vid flera tillfällen fört dialog med Energienheten vid Klimat- och näringslivsdepartementet, senast den 22 januari 2025. Mot denna bakgrund samt de facto att stödet aviserades redan år 2024, i samband med 2025 års budgetproposition, anser Kraftringen att projekt som redan initierats bör vara stödberättigande, i linje med tidigare tillämpningar, för att undvika så kallade stop-and-go-effekter i investeringsbeslut.

Kraftringen Energi AB

org.nr 556100-9852

Box 25, 221 00 Lund

Miljöcertifierat enligt ISO 14001

 kraftringen.se

 020-32 61 00

 info@kraftringen.se

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Krafringen att promemorian revideras så att det tydligt framgår att stöd kan utgå för kostnader som uppstår löpande under hela projektets genomförande, oavsett tidpunkt för investeringsbeslutet. Alternativt bör promemorian kompletteras med en bestämmelse som möjliggör dispens från det föreslagna tidskravet i de fall särskilda skäl föreligger. En sådan justering skulle medföra en mer rättvis, ändamålsenlig och proportionell tillämpning av stödreglerna.

Sid 5/6

3. Budgetens omfattning och stödnivå

Krafringen välkomnar att regeringen i budgetpropositionen för 2026 har förstärkt anslaget till Kraftlyftet till totalt 2,7 miljarder kronor. För att möta det förväntade elbehovet om 300 TWh till år 2045 krävs en omfattande utbyggnad av planerbar och fossilfri kraftproduktion. Mot denna bakgrund vill Krafringen understryka vikten av att statliga stöd utformas utifrån ett teknikneutralt systemperspektiv, där olika lösningar för planerbar elproduktion ges likvärdiga förutsättningar.

Denna teknikneutralitet kan dock starkt ifrågasättas, då den statliga finansieringsgraden för ny kärnkraftsutbyggnad vida överstiger de stödnivåer som föreslås för andra kraftslag. Enligt budgetpropositionen uppgår den statliga finansieringen för kärnkraft, i form av en räntefri låneram, till 220 miljarder kronor fram till år 2045. Det uppskattas att staten kommer att stå för cirka 75 procent av investeringskostnaden, medan resterande 25 procent ska finansieras av kärnkraftsbolagen. För att ytterligare stärka investeringsviljan och reducera de finansiella riskerna föreslås införandet av prissäkringsmekanismer i form av dubbelriktade differenskontrakt för kärnkraft, vilka beräknas uppgå till mellan 1–3 miljarder kronor per år under en period om 40 år. Dessa kontrakt innebär att staten tillskjuter medel i de fall elpriset understiger en viss nivå, som i förslaget anges till 80 öre/kWh.

Detta kan jämföras med Kraftlyftets maximala stödnivå, som enligt EU:s gruppundantagsförordning uppgår till 30 miljoner euro per projekt. Givet att investeringskostnaden för ett nytt kraftvärmeverk ofta ligger i spannet 1,5 till 2,6 miljarder kronor, motsvarar detta en statlig finansieringsgrad om cirka 10–20 procent. Det är således tydligt att Kraftlyftets stödnivå inte möjliggör konkurrens på lika villkor mellan olika tekniker för elproduktion som bidrar till regional effektbalans.

Mot denna bakgrund anser Krafringen att motsvarande stödnivåer och prissäkringsmekanismer bör övervägas även för kraftvärme och all annan form av planerbar balanskraft, givet att dessa uppfyller hållbarhetskriterierna. **Tekniker såsom kraftvärme har potential att tillföra planerbar elproduktion inom ett väsentligt kortare tidsperspektiv än ny kärnkraft. Sålunda bör kraftvärme, liksom annan form av balanskraft, ges åtminstone likvärdiga förutsättningar vad gäller statligt stöd och riskdelning.**

För att påskynda utbyggnaden av planerbar produktion i regioner med särskilt stort effektbehov bör det aktuella stödet utökas. Nuvarande stödnivåer är otillräckliga för att möjliggöra investeringar i större kraftvärmeblock, vilket riskerar att hämma utvecklingen av robust och flexibel elproduktion.

Förordningsförslaget saknar information om finansieringsgrad

Krafringen konstaterar att det i den föreslagna förordningen saknas tydlig vägledning kring hur storleken på det statliga stödet ska fastställas. Regelverket bör därför kompletteras i denna del. Det bör klart och transparent framgå vilket stödbelopp som kan utgå per projekt, samt vilka parametrar och bedömningsgrunder som ligger till grund för beslut om stödets storlek. En sådan precisering är nödvändig för att säkerställa rättssäkerhet, förutsebarhet och likabehandling mellan stödsökande aktörer.

Krafringen Energi AB

org.nr 556100-9852

Box 25, 221 00 Lund

Miljöcertifierat enligt ISO 14001

 krafringen.se

 020-32 61 00

 info@krafringen.se

4. Avslutande synpunkter

Kraftringen ser fram emot att bidra till ett robust och hållbart elsystem. Vi uppmanar regeringen att beakta de praktiska konsekvenserna av tidsgränserna och att utforma stödet så att det främjar investeringar som redan är i gång och som har potential att ge effekt inom kort.

Sid 6/6

Med vänlig hälsning,

**Erika Stjärnström,
Koncernjurist, Kraftringen**

**Sezgin Kadir,
VD och Koncernchef, Kraftringen**

Kraftringen Energi AB

org.nr 556100-9852

Box 25, 221 00 Lund

Miljöcertifierat enligt ISO 14001

 kraftringen.se

 020-32 61 00

 info@kraftringen.se